

Gyűjtő: KAMTAY ORSOLYA
 Gyűjtés ideje: 2011.

TART.:

KNEZY FUDIT VŐSZÖRTESE 70. SZÜLETÉS-
NAPJA ALKALMAIBÓL

3 lap

LOGIC

FÖLDRAZSI MŰTÁJ: KAPOSVÁR

SZÁM MŰTÁJ:

XXXIII, 4

Egy késői köszöntő

Tisztelt Társasági Tagok!

Báti Anikó két héttel ezelőtt azzal a kéréssel keresett meg, hogy a szakosztály tagjainak nevében én is köszöntsem Knézy Juditot 70. születésnapja alkalmából. Bár egy kicsit megkésve kerül sor erre az eseményre, hiszen Judit 2010. november 3-án ünnepelte hét évtizedes kerek évfordulóját, úgy gondolom, hogy a figyelmesség sosem érkezhetsz olyan későn, ami ne esne jól a pályatársaktól, az egykori kollégáktól, a szakma ismert és elismert képviselőitől. Így szívesen teszek eleget a kérésnek, hogy életének arról az időszakáról szóljak köszöntőmben, mely a fiatal, gimnáziumot végzett lányt a magyar nyelv mellett a néprajz szak elvégzésére inspirálta, majd az egyetemi évek után „Somogyországba” kerülve a Rippl-Rónai Múzeum munkatársaként „somogyibbá” vált sok megyei szülőtnél.

Kedves Jutka!

Aki ismer, tudja, hogy eddigi életednek Baja-Budapest-Kaposvár, majd ismét Budapest voltak az állomáshelyei. Baját szülővárosodként, a gyermekkorod színhelyeként tartod számon.

A gimnáziumot 1955-ben már Budapesten kezdted, amit az egyetem követett.

Kaposvár az első munkahelyet adta, a szakmai pályán történő elindulást, a benne rejlő lehetőségek kibontogatását, az első eredményeket, elismeréseket, a szerelmet, a család-alapítást, a két gyermek születését.

Életedben ez a periódus 1964. augusztus 15-től 1980. december 14-ig tartott.

A Kaposváron eltöltött tizenhat év után visszatértél Budapestre, ahol a pályán maradva új kihívások vártak a Mezőgazdasági Múzeum munkatársaként. Te ennek is komoly szakmai felkészültséggel, példamutató magatartással tettél eleget egészen nyugdíjazásodig, 2005-ig.

De térjünk vissza Bajára a szülővárosodba, ahol Knézy László vízügyi főmérnök és Pálos Etelka negyedik gyermekeként beleszülettél egy polgári családba.

Ahogy beszélgetéseink során elmondtad, a közvetlen rokonsághoz elsősorban műszaki végzettségűek tartóztak, de a tágabb körben már ott voltak a humán érdeklődésűek is, illetve azok az ismert művészek pl. Juhász Árpád festő, iparművész, a gödöllői művésztelep egyik alapítója, Frey Rózsa a művésztelep szövőműhelyének vezetője és Remsey Jenő festőművész, akikhez szintén rokoni szálak fűztek. Azt, hogy gyermekként milyen élmények, hatások értek, melyek segítettek annak a döntésnek a meghozatalában, hogy a néprajztudomány felé vedd az irányt, talán nem is lehet konkrétan meghatározni. Emlékeid között azonban ott van Malonyay Dezső népszerű köteteinek gyakori lapozgatása, a zeneiskolai tanulmányaidban a népzene iránti elragadtatásod. Ezek az élmények mindenképpen szerepet játszhattak abban, hogy a népi kultúra iránti érdeklődésed, fogékonyságod a néprajz felé orientált.

Professzorod, Tálasi István útmutatásai, az előtted járó „szakmaművelők” személyisége, eredményessége, elhivatottsága (Csilléry Klára, Kresz Mária, Takács Lajos stb.) nagyban segítettek döntésedet, hogy a tanulmányok befejeztével a múzeumi munkát válaszd.

Barabás Jenő ajánlásával kerültél Somogyba, ahol a kaposvári múzeum néprajzi gyűjteményének alapját Gönczi Ferenc igen szívós munkával 1923-1948 között teremtette meg. Ezt a munkát Gönczi halála után Takács Gyula próbálta folytatni, de az egyre magasabb szakmai elvárások néprajzos végzettségű fiatal alkalmazását sürgették.

1964. augusztus 15-én töltötted be az álláshelyet. A gyűjteményi állomány megismerése, számbavétele, a fellelhető hiányosságok feltérképezése fokozatosan irányították a figyelmedet azokra a kutatási témákra, melyek gyűjtésével, feldolgozásával nemcsak a múzeum tárgy-, fotó-, kéziratgyűjteményrészeit fejlesztetted, hanem tudományos feldolgozásukkal hozzájárultál a somogyi népelet árnyaltabb megismeréséhez is.

1966-ban már a hedrehelyi fazekasokról publikáltál, 1967-ben a somogyi pásztorművészetéről írtál tanulmányt. A '68-ban megindított tematikus gyűjtésed Belső-Somogy falvaiban, különös tekintettel Csökölyb^{en}, olyan építészeti, gazdálkodási, táplálkozási, viseleti témafeldolgozásokat eredményeztek, melyek tudományos pályád sikeréhez nagyban hozzájárultak. Később a Dráva mente, a Nagyberek, Külső-Somogy, a Marcali-hát és a Zselic népéletének kutatása során kiaknázhatatlan forrásra találtál. A megyét megismerve korán beláttad, hogy „Somogyország” több mint 6000 km²-es területén, a közel 250 település néprajzi értékeinek a felgyűjtésével nem bírsz egyedül. Szakembereket, önkéntes gyűjtőket, honismereti szakkörvezetőket igyekeztél a kutatás ügyének megnyerni, akik mindig számíthattak rád.

A feltáró munkád eredményeit állandó és időszakos kiállításokban is összegezted.

Az 1971-ben rendezett „Somogyi hímzés” című kiállítás (Kaposvár, Szekszárd, Budapest) nemcsak a szakma elismerését, hanem a művelődési miniszter dicséretét is elnyerte.

1972-ben Marcaliban rendeztél állandó néprajzi kiállítást az újonnan megnyíló múzeumban, miközben már dolgoztál L. Szabó Tünde építésszel Dél-Dunántúl máig egyetlen szabadtéri néprajzi gyűjteményének a tervén. 1975-ben a Rippl-Rónai Múzeum új állandó kiállításának a néprajzi fejezetét dolgoztad ki és valósítottad meg, mely munkával párhuzamosan a Szennába áttelepített, vagy a még arra váró lakó- és gazdasági épületek berendezési tervének az elkészítésén, a hiányzó tárgyak felkutatásán, begyűjtésén fáradoztál.

L. Szabó Tündével történő példás együttműködésednek volt köszönhető, hogy 1978-ban átadásra került a szennai gyűjtemény első portája, majd 1981-ig a következő három is. Ebben az időszakban a helyi védettséget nyert népi építészeti emlékek tájházként történő megújítása is napirenden szerepelt. Szakmai munkádat dicsérte Szennában az in situ megújult Árpád u. 38-as számú talpas-favázás lakóház, Buzsákon a módos gazda házának a berendezése, Zamárdiban, a korán polgárosodott Balaton parti közösség életmódját reprezentáló porta kiállítóhelyként történő megnyitása.

Feszített tempó, szakmai igényesség, hatalmas munkabírás volt jellemző rád, ugyanakkor szelíd, finon segítőkész magatartás mindenki irányába.

A Somogyban eltöltött 16 év örömeit, nehézségeit, szakmai sikereit nem lehet egy köszöntő keretében mind felsorolni. Az eredményeket a kiállításokon túl cikkek, tanulmányok őrzik, melyek szakfolyóiratokban, országos és megyei periodikákban jelentek meg.

Nemcsak kutatóként, hanem tudományszervezőként is bizonyítottál. A Somogy Néprajza II. kötet 1980-ban jelent meg. A kötet szerkesztőjeként arra törekedtél, hogy a megyét terepül választó társszerzőkkel közreadd az anyagi kultúra területén folytatott kutatások legfrissebb eredményeit, ugyanakkor felhívd a fiatal néprajzkutatók és a társtudományok képviselőinek a figyelmét a megye gazdag tárgyi és szellemi hagyatékára.

Úgy gondolom ez a kötet méltó búcsúzás volt munkahelyedtől, kollégáidtól, a megye mindazon polgárától, akikkel munkakapcsolatod volt, akik segítettek, és akikért Te is nagyon sokat tettél.

Kedves Jutka!

Köszöntöm végén egy kicsit szólni szeretnék kettőnk kapcsolatáról is.

1975-1980 között dolgozhattam veled, amikor néprajzi asszisztensként a szárnyad alá vettél. Láthattam és megtapasztalhattam szakmai elhivatottságodat, munkafegyelmet, kitartásodat, ami számomra példaértékű volt. Munkakapcsolatunk az évek során fokozatosan baráti kapcsolattá vált. 1980-ban történő távozásod után hamarosan én is elhagytam a néprajz területét, a múzeumban maradván közművelődési szakemberként dolgoztam.

A sors 1988-ban ismét megajándékozott azzal a lehetőséggel, hogy visszatérjek a néprajz vonalára.

Abban, hogy 1989-1993 között tanító-népművelőként Debrecenben a néprajz szakot is elvégeztem, nagy szerepe volt indíttatásomon túl, annak az öt év „szakmai gyakorlatnak” is, melyet melletted tölthettem. Köszönöm ezt Neked!

Kapcsolatunk nem szakadt meg soha, bár volt, amikor egy kicsit lazábbá vált.

Amikor 1997-ben a „Népművészeti örökségünk” című sorozatba Somogy megye is bekapcsolódott, újra szorosabbá fűztük a szálakat, ami azóta is tart. A kötet munkálatait szakmai tanácsokkal és nagyon sok feltáró munkával segítetted. Összegző tanulmányaid nagyban hozzájárultak a kiadvány sikeréhez.

Somogy megye számodra a mai napig kimeríthetetlen kincsesbánya.

Vissza-visszatérsz gyűjteni, kutatni a múzeumba és a levéltárba, hogy feldolgozásaidban még cizelláltabb képet fess a somogyiak örökségéről.

Somogyiként, kutatóként, barátként köszönöm a munkádat és a Magyar Néprajzi Társaság Anyagi Kultúra Szakosztályának minden tagja nevében szívből köszöntelek 70. születésnapod alkalmából. Kívánom, hogy jó egészségben, új tervekkel minél gyakrabban térj vissza Somogyba, mert Somogyban Te otthon vagy!

Tisztelettel és szeretettel ölel:

Kapitány Orsi

Kaposvár, 2011. április 20.

Ui.:

Elnézésemet kell kérnem, hogy személyesen nem jelentem meg a köszöntéseden, de a férjemmel a Húsvétot meghosszabbítottuk párnapos kirándulással.